

Baanfietsen op de weg

In Amerika en in steden als Kopenhagen en Berlijn fietsten ze al veel eerder op fixies of doortrappers. In Nederland lijkt het nu ook aan te slaan. 'We komen bij elkaar om een beetje te hangen en trucjes te doen.'

Tekst:
Miriam Streefkerk
Foto's:
Peter Arno Broer
Met dank aan
de Velodrome

Doortrapper, fixed gear-fiets, baan-fiets, fixie of gewoon fiets: hoe je het ook noemt, fietsen met een vast verzet lijkt een heuse trend te worden in Nederland. In de grotere steden fietsen steeds meer jongeren op een vrijwel kale fiets, waarbij het achterste tandwiel vastzit aan het achterwiel. De fietsen hebben meestal geen rem, en worden door de berijders gezien als de essentie van de fiets.

Het is de fiets in zijn puurste vorm, zeggen de liefhebbers.

Het is levensgevaarlijk, denken andere fietsers.

Dat was ook de eerste gedachte van Vincent van Eijk (38) toen hij in de jaren negentig bij het WK voor fietskoeriers een aantal Amerikanen op een fixie zag meedoen. Vervolgens dacht hij: 'Zijn ze gek in hun hoofd of zo?' Maar toen hij later zelf eens op zo'n fiets ging zitten, was hij verkocht. 'Het is een nieuwe manier van fietsen, je kunt je benen niet meer stilhouden als je eenmaal rijdt.' Hij werd in 1999 een van de eerste Nederlanders met een fixie.

Toffe jongens

In steden als New York en San Francisco was fietsen met een vast verzet al in de jaren tachtig een hype onder fietskoeriers. De fixie paste bij het imago van de fietskoerier als vrijbui-

ter. En met hun karige inkomen was een vrijwel onderhoudsvrije fiets met weinig dure onderdelen ook nog eens mooi meegenomen.

Van Eijk en zijn koeriersvrienden uit Arnhem probeerden die hype in Nederland te creëren toen zij zelf net hun doortrapper hadden. 'Wij zijn nog bij Paul de Leeuw geweest, hebben in kranten gestaan. Wij vonden ons als fietskoerier heel belangrijk, we waren rebels, deden waar we zin in hadden. Wij dachten dat het goed voor de handel was om te laten zien dat fixed gear riders toffe jongens zijn.'

Inmiddels zijn er naar schatting enkele honderden fixierijders in Nederland en dat zijn lang niet allemaal fietskoeriers. Wel zijn ze meestal tussen de twintig en de dertig en werkzaam in de creatieve sector. In Eindhoven, Amsterdam, Arnhem en Rotterdam komen de fietsers geregeld bijeen om trucjes te doen op een pleintje, fietspolo te spelen, of ze organiseren zogenaemde alleycat races waarbij de fietsers als koeriers verschillende punten moeten aandoen.

Een van de aanjagers van de scene in Rotterdam is Roy Verhoef (29). Hij raakte vijf jaar geleden besmet met het virus, toen hij een documentaire zag over de cultuur onder fietskoeriers in New York. 'Ik heb altijd op

een bmx gefietst, maar ik dacht: dit is wel even wat anders. Het zag er wel spannend uit. Die fietskoeriers fietsten op snelheid door het drukke verkeer heen. Met een vast verzet.' Inmiddels heeft hij zeven fixies. 'Het prettige aan de fiets is, dat ik 'm nauwelijks hoeft te onderhouden. Er kan weinig aan stuk. Ik zou 'm bij wijze van spreken over de schutting kunnen gooien en aan de andere kant weer kunnen wegfietzen.' En je kunt de fiets zo duur maken als je zelf wilt: de eerste fiets van Verhoef kostte rond de 500 euro, nu heeft hij een exemplaar staan dat rond de 1400 euro zou opbrengen, vooral dankzij het frame dat afkomstig is uit het keirincircuit in Japan. Keirin is een Japanse vorm van baanwielrennen.

'Er kan weinig aan stuk'

Een jaar geleden begon Verhoef het weblog Rotterdamfixedgear.com, omdat hij het maar vreemd vond dat fixed gear-rijders nog geen verzamelplaats hadden. 'Met die site probeerde ik die mensen bij elkaar te brengen

I amsterdam

Schijf Schijf

NORGE

SPORT

Castrol

COLNAGO

COLNAGO

COLNAGO

ALPINE

Nikki Brörmann (24) werkt bij het bureau Jongehonden, volgt een deeltijd opleiding grafisch vormgeven en heeft een fixie met een roze frame. 'Een vriendin vond het wel iets voor mij. En dat ik het inderdaad leuk vond, heeft misschien wel iets met mijn filosofische achtergrond te maken. De fiets is echt een verlengstuk van jezelf, omdat alle energie die je gebruikt direct op het wiel wordt overgedragen. Ik gebruik mijn fiets om me te verplaatsen in Utrecht. 's Ochtends naar mijn werk ga ik de race met de bus aan. De eerste dagen dat ik 'm gebruikt had, lag ik echt met zeebenen in bed, omdat je benen constant in beweging zijn. Maar je went er snel genoeg aan. Ik kan nu zelfs met mijn fixie fietsen als ik dronken ben.'

en dat is aardig gelukt.' Veel fixierijders uit Rotterdam en soms ook uit andere steden komen nu op vrijdagavond op Plein 1940 samen om 'een beetje te hangen en een beetje trucjes te doen', vertelt Verhoef.

Commercieel gezien wordt de hype ook steeds interessanter. Was het een jaar geleden nog erg moeilijk om aan onderdelen te komen, inmiddels zijn er naast enkele thuiswerkplaatsen twee winkels in Nederland die zich hebben gespecialiseerd in materiaal voor de fixed gear. Verhoef, die niet alleen fietskoerier is, maar ook webdesigner en muzikant was het zat om elke keer spullen in het buitenland

te moeten bestellen en besloot een jaar geleden om zelf een webwinkel te beginnen voor fixie-onderdelen. 'Ik heb een winkelpand in Rotterdam, maar dat is eigenlijk meer een werk-

'We zijn zelfs bij Paul de Leeuw geweest'

plaats, annex hangout. Ik heb niet het streven om een winkel te hebben waar mensen van negen tot vijf langs kunnen komen, want ik heb bewust gekozen voor een vrij leven.'

Zwenken en slippen

Een groot deel van de fietsers met vast verzet gebruikt zijn fiets om zich als deelnemer aan het gewone verkeer te verplaatsen van a naar b. Maar is dat niet gevaarlijk, zo zonder remmen? Nee, zeggen de meeste fixierijders in koor. Het is misschien zelfs wel veiliger dan met een andere fiets, omdat je met een fixie veel beter oplet. Je kijkt verder vooruit en anticipeert op wat er daar kan gebeuren. Van Eijk: 'Met een gewone fiets kun je op het laatst nog in je remmen knijpen en rechtsaf slaan. Met een fixie is dat lastiger, dus bedenk je eerder wat je gaat doen.'

Verhoef denkt dat hij inmiddels sneller stilstaat door te 'skidden' met zijn fixie dan iemand die een achteruittrap- of handrem gebruikt. Dat doet hij door zijn gewicht naar voren te verplaatsen en zijn voorste voet omhoog en zijn achterste voet omlaag te duwen. Al zwenkend en slappend komt hij vervolgens tot stilstand. Alle argumenten voor de veiligheid van de doortrapper ten spijt: in Berlijn confisqueerde de politie sinds april al enkele tientallen fixies omdat ze verboden werden. Alleen met een rem mag de baanfiets deelnemen aan het verkeer. Een paar jaar geleden hield pionier

Verhoef op met het prediken van het fixed gear-evangelie. Hij werd fietskoerier in Eindhoven, fietste daarbij zo'n 150 kilometer per dag en miste zijn versnellingen. 'Je wilt gewoon kunnen schakelen met tegenwind, of wind mee.' Met zijn fixie doet hij boodschappen, of speelt hij fietspolo, maar zijn werk doet hij tegenwoordig gewoon weer op een racefiets. Dat de fixie een rage is begrijpt hij wel: 'Het is een compleet nieuwe beleving voor mensen die veel fietsen, maar kijk er wel mee uit. Rijden op een fiets zonder remmen vereist veel skills en ervaring.'

Marten van Wijk (27) is fotograaf in opleiding en kocht deze zomer zijn eerste fixie. 'Ik zag in Londen vlakbij de kunstacademie een groepje fixed gear riders, en ging daar eenmaal terug in Nederland wat meer over uitzoeken. Dat minimalistische sprak me wel aan. Er kan niets kapot aan zo'n fiets. En ik vond het tof om er zo snel mogelijk mee te gaan. Ik heb zelf de onderdelen van de fiets bij elkaar gezocht en een jongen in Amersfoort die een kleine werkplaats aan huis heeft, heeft 'm in elkaar gezet. In totaal heb ik er denk ik iets van 800 euro aan uitgegeven. Ik heb trouwens wel een klein remmetje voor noodgevallen, zodat ik niet gelanceerd wordt als iemand opeens zijn autodeur opengooit.'

